

FELVIDÉKI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor.
Negyedévre 2 kor. 50 fill. = Egyes szám ára 10 fillér.

Felolós szerkesztő:
DR. FUCHS LIPÓT.

Megjelenik: minden csütörtök és vasárnap.
Szerkesztőség és kiadói hivatal: Eperjes, Pücska utca 27-ik szám.
Hirdetéseket felvesz a kiadói hivatal.

Bártfa kulturintézményei.

Alig van az országban hasonló népességű város, mely kulturális célokra oly nagymérvű áldozatot hozott volna egy évtizeden át, mint Bártfa. A városi költségvetésben szereplő rendes kiadások közül az iskolai hozzájárulás talán legelső-sabb teherként nehezedik a polgárságra, mert az utóbbi évtizedben fizetett összes pótdónak egyedüli okozójának mutatkozik.

Azonban ezen, átlag 20%-nyi pótdót korántsem fájálnak az adófizetők, ha a megfelelő ellenértékét feltalálják az új intézményekben. De éppen, mert a teher és az áldozat megfelelő viszontszolgáltatást nélkülözni kénytelen, azért szül a pótdózáshoz hozzá nem szokott polgárságban kellemetlen érzést ez a rengeteg kultúrát.

Ha összehasonlítjuk a jelent a közelmúlttal, alig találunk másban különbséget, mint abban, hogy a lekezeleti tanítézetek helyébe államiak lettek felállítva és több kisebb épületből a tanulók nagy palotákba lettek áthelyezve.

Ha a gimnázium a tanerők képzettsége tekintetében az előbbi állapothoz képest nagy haladást is mutat, az elemi iskola túlszűfoltósága és tanerő-hiánya miatt a régi, de centralizált elemi tanodák eredményei alig képes túlszárnyalni, úgy, hogy a tanügyi kormány által a város rendkívüli áldozatkészésége ellenében tett amaz ígéret, hogy a bártfai elemi tanítézet mintaiskola lesz, alig fog egyhamar valóra válni.

Eddigél — pedig már közel 10 éve óta áll fenn — csak tartáhatatlan állapotáról győződünk meg; egyrészt több osztálynak egy tanító általi vezetése, és másrészt száznál több növendéknek egy tanteremben való elhelyezése valóságos rendszerré vált már ebben az intézetben, a mely megengedhetlenségé miatt a lekezeleti intézetek egymásután bezárattak a dicsőségesen uralkodó, de szerencsére — legalább reánk nézve — már boldogult tanfelügyelő úr minden-

hatósága alatt. Ügylátszik, hogy a szegény gyermeknek csak a fényes állami palotában szabad elcsenevélnie, mert — mint említettük — ezen iskolák a túlszűfoltóság és tanerőhiányi privilegiumait élvezik.

Hiábavaló az iskolai gondnok-ságnak és a városi képviselőtestü-letnek imételen elhangzott panasz-a, az állam önmagával soha sem száll perbe; ezért nincs, ki segítene a hiányokon, nincs, a ki ígéret be-váltását kísérgetné a kormánytól.

De nem is erről akarunk tulaj-donképpen elmélkedni, hanem a jövő felé kívánunk néhány tekin-tetet vetni. Ha a multat már jóvá nem tehetjük, legalább a jövő szá-mára teremtük meg, a mi lehet, vagy még inkább: a mi szükséges.

Elvitázhatlan, hogy Eperjesnek, mint vármegyei székváros, előnyös helyzete majd minden tekintetben hátráltatja Bártfa fejlődését. Leg-főbb a tanintézetekre nézve áll ez. Az Eperjesen felállított sok közép-, felső- és szakintézet szinte akadályozza hasonló tanintézetek-nek a szomszédos városban való létesítését és prosperálását. Ügy-szólóván természetesen vették a mérvadó tényezőket, hogy a megyei központ a kulturális intézmények elhelyezésére alkalmasabb, és hogy a többi város, épp úgy, mint a nagy vidék is, a centrumból merítheti legelőszérűben felülő helyését.

Amde ezen előnyösségé-hez némi kétség fér akkor, ha figye-lembe vesszük, hogy szegények vagyunk, és hogy a műveltség ma-napság már nem tartozik a luxus-cikknek közé. Jól tudjuk, hogy a városi polgárok nagy zöme nem rendelkezik oly vagyoni eszközök-vel, a melyek képessé tennék, hogy gyermekeit más városokban nevel-tetheték. Már pedig, ha legalább az általános műveltség megszerzé-sére vagy valamely szakképzett-ség elsajátítására saját lakóhelyén nincsen alkalma a kevésbé vagy-onos osztálybeli gyermeknek, akkor a közművelődés nem terjedhet a megkívántató mérvben.

Bártfának több mint 6000 lel-kezt számláló lakossága nincs abban a helyzetben, hogy gyermekeinek

akárcsak a polgári-iskolai képzett-ségnek megfelelő műveltség meg-szerzésére alkalmat nyújthasson, ha-csak valaki e végből nagy áldo-zat és anyagi megerőtletés árán nem képes a távoli városba küldeni gyermekeit. Az annyi is egy-re rosszabbod megélhetési viszonyok mellett alig egy-két család képes erre a rendkívüli áldozatra, minek folyamonyánakét jelentkezik azon sajnálatos körülmény, hogy az ezere rugó elemi-iskolai tanuló a közeli ismereteket meghaladó mű-veltség részesévé nem válhatik.

Ha a szülőkre nézve rendkívüli anyagi megterheléssel nem járna, biztosra vehetjük, hogy az elemi-iskolát végzett növendékeknek leg-alább 20—30 százaléka további kiképzetés elnyerésére töreked-nék. Felsőbb, illetve szakintézetek hiányában pedig azt kell tapasztal-nunk, hogy az 1000 tankelethez kö-zül alig 3—4% kerül egyrészt a felgimnáziumba, másrészt idegen-ben vagy magánúton igyekszik elemi ismereteket gyarapítani. Egy-szólóval: nagyon szomoró a bártfai ifjúság tanügyi helyzete.

Ezen a bajon segítőden, a bártfa-i társadalom a közelmúltban azon életrevaló észmevel foglalkozott, hogy a feltűnően elhanyagolt leány-iskola létesítésével. Az ez irányban megindult mozgalom azonban aligha fog eredményre vezetni, mert a város vezetősége nem rendelkezik azzal az eréllyel és akaratall, mely ilyen fontos ügy érdekében szüksé-ges. Minden lanyhaság és nem-törődösség e téren a jövő nem-zedék, a jövőndő magyar anyák irányában vétkezést jelent.

A városi önkormányzat kezelői nemcsak arra vannak hivatva, hogy az anyagi közbizalom sértetlen fen-maradását és gyarapodását minden erejükkel elősegítsék, de hasonló felelősséggel, sőt az állami érde-k szempontjából talán fokozottabb mértékben kötelezve vannak arra is, hogy a város szemleli életét a polgárok lelki javait megfelelő intéz-mények létesítése, illetve — a mennyiben a község saját erejéből arra nem képes — az állam tá-mogatásának kieszközölése által a

kor igényeinek képest öregbíteni és tökéletesíteni.

Ismerve az új tanfelügyelő úrnak kiváló agilitását és a kulturmissziót teljesítő Felvidék iránti jóindulatát, a mely őt az ország szívéből két évtized elmulta után is hozzánk visszavonozta, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a bártfai polgári leányiskola felállítása már a közel jövőben az ő nevéhez fog fűződni és ez által a bártfai társad-alom végtelen hátlájára fogja ma-gát érdemessé tenni. Felvidéki.

Válasz dr. Rosenberg Mórnak.

I.

AZ EPERJESI LAPOK legutóbbi számában dr. Rosenberg Mór ügy-véd foglalkozik ama cikkemmel, mely az új építési statutum-tervezet bírálatát tartalmazza és mely-ből kifolyólag dr. Flóridán Károly jogakadémiai tanár úrral is volt hírlapi polemiaim.

Dr. Rosenberg cikkének érdemi részével nem foglalkozom, mert a FELVIDÉKI HIRLAPNAK még mult évi május 14-ikén megjelent 39-iki számában a szóban forgó kérdést amúgy is terjedelmes cikk keretén belül fejtegettem, a jog és csereszű-ség érveit felhoztam. Nem akarok tehát ismétlésbe bocsátkozni.

Dr. Rosenberg az új statutum-tervezetről el van ragadtatva. Baberkeszkorútt fon köréje. Dicsőíti a benne lefektetett elveket.

Ez szabadságában áll. Ez felfo-gás, tudás és egyéni nézet dombor. Ha valakinek jól esik, nem csupán egy rossz, maradi, az élettapasz-talattal ellenkező, a tulajdonjogot megvalósító statutum-tervezetre le-lyezheti el az elismerés bábérját, de akár egy büztől párolgó szemétdombra is. Ehhez senkinek semmi köze. Nekem se.

Amde a cikkirő azt is írja, hogy a hivatkozott cikkben utasítgirőtolla-mat a «sértett magánérdek» ve-zette. Egyéni cél, szűmlely érdek és önzés sugallta — szerinte — cikkemet. Ez aljas rágalom, jogsu-lattalan személyesskedés, pöfesz-

Sirolin

Hasznos és olcsóval is a leghatékonyabb, megbízható és kényelmes, vándorló, újul lecsúsz.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofólozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Melleggy értéktelen támasztokat is kínálnak, kérjük mindenképp „Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Legjobb orvos tanácsok és gyógyszer-tan — Áll. Szeged 6-10-10000

kedő hivalkodás. És e-t volna pár szavam a cikk ezen ragalmazó kitérléshez.

A FELVIDÉKI HIRLAP hasábjain megjelent cikkeim megírásánál engem önzés, egyéni érdek nem vezetett és nem vezet soha. Cikkem megírásánál kizárólag a közérdek elve lebegett szemem előtt. Az újságírói tollat privát érdek szolgálatába szegődíteni aljas eljárás. Ilyet rólam állítani, egy tisztán jogi vitában érvény használni pedig, ha jóhiszeműleg történnék: együgyűség és a komoly érvelés hiányát lepezgető tudatlanság, — ha rosszhiszeműleg: perfidia!

Tessék választani!

Dr. Böhm Aladár.

II.

Dr. Rosenberg Miv az „Eperjesi Lapok” legutóbbi számában többek között egy nyilatkozat lapunkról: „A Felvidéki Hírlap-ot sokban nem veszik komolyan...”

A csörgőspikás bajazzo fölhúzta a kothrusnokat és önmélet pidesztáljáról dörgi le ránk hangzatos páthosság oktatásait.

De a bajazzo csak bajazzo marad, ha burkolja is lábait és Móriék sem lehet komolyan van az orozslán aláarcban. Megmaradt ő a réginek, most is, hogy Móriécá esperedett, miközben lett volna ideje fejének beszindelyeződnie. De ő lerágásáta kormérol a sok rákoppintásnak nyomát s elfeledte már a Gorgo Meduza képét, a mely az ismételen elébe tartott túrköböl réavígyorgott. Mint a redves alma, mindig felszínre kerül, ha még annyiszor alábukatták is.

Most is abban leli „nemes” lelkenek gyönyörét, hogy kézzel-lábbal fölkapaszkodik egy szemétdombnyi magasságra és onnan nyílazza szíjjeit a szábjában összegyűjtött váladékot.

Móric, Eperjes bölcsé, az alanyi költő és tárgyilagoss bíráto, a honmentő, a műpártoló, a társadalom cémentje, a fél-és mégis sokoldalú; Móric, a jellemetes és kellemetes: megszólalt és komolyságra oktat ki bennünket. Ő, a kinek közéleti csámposkódása szüntelenül homéri kajcaft kajaszt, kinek minden lépése csetlés-botlás, és kinek városi társadalmi karzati közönsége is csak szárdalmas mosolyokat utalványoz, — ő merészlen hivatlan kritikát gyakarolni egy a közérdek elveitől önzetlenül és évek óta küzdő sajtóorgánom felett. Szegény!...

Nos, mi leküzdöttük az émelvűt, a mely elfog, a mikor az ilyen pokhendi kihívás által kényszerítve, jobb ízlésünk ellenére, Móric személyével foglalkozunk kell. De nem küzdhetjük le, nem fojtathatjuk el a kajcajt, a mely ezen testet öltött karikaturá minden léptének hűségese kísérője. És ebben a jóízű, ösztönserő habotánkban fel is olvad minden nehezeltésünk.

De hiszen ez Móriának mindegy. Neki csak föltűnés kell és népszerűség és piaci szereplés, — ha mindjárt olyan is, mint az utcasarkí...

Ezek után köszönjük az ő jóindulatú figyelemzetését és ragaszkodását. Ez utóbbit, tudtuk, el nem kerülhetjük. Mert hiszen ő kullanes módjára beelőborjotkodik minden-kibe és ha az egyik megkönnyeb-bülten lerázza, belessimpaszkodik simuleknyón a másiba. Csak egy kissé kevesebb temperamentumot kérünk, — és: lasabban a löcsökkel!

Égyekben pedig önértzetet től el a tudat, hogy Móric rajtuk és lapunkon tartja jógi szemét. Ért-sétek meg: Ő — a szemét!

És végül még egy pár szót az „Eperjesi Lapok”-nak,

a kinek utóbbi időben rendszere-sített cipkedései nem lepnek meg, de meglep az, hogy az „előkelő-ségével” kérdéző organum Móric izléstelenégeinek szöcsövül szegődött. Minthogy a Móriécádák nem a humoros rovatban láttak napvilágot, hanem vezetés és komoly dol-goknak szánt helyen: a lap nyilvánvalólag azonosítja magát velők, avagy talán éppen a cikk iránt küldte ellenük csatasorba.

Azt tapasztaltuk, hogy t. lapír-sunk — a mikor csak teheti — szivesen vágy rajtuk egyet és hasít belőlünk darabokat. De eddigelé csak az *oldal* tette, a mikor cikkeket, egész hasabokat, híreket, sőt szépirodalmi közleményeket min-den skrupulus nélkül vagdalt ki belőlünk és eredeti gyanánt tállalt fel olvasóink.

Ezek után mégis csak kissé furcsa és hátatlan, de sőt illogikus dolog, ha az vonja kétségbe munkánk ko-molyságát, a ki munkánk gyümöl-csére maga is éhesen leselkedik és mohány kapdok elcsenhető mor-zsái után.

A „Felvidéki Hírlap” szerkesztője.

Eperjes város zárszámadása az 1905. évről.

(Folyt. az 5. v. p.)

Kiadások.

A kiadások némi emelkedést mutatnak az előirányzatl szemben, de ez a kiadások függőségéhez aránytva, jelentőséggel nem bír.

Tisztviselők s alkalmazottak fizetése.
A tisztviselők fizetése 46,328 kor. 07 fill.-re ugott. Két általás ideiglenes üresedésből 400 kor. megtakarítás mutatkozik. A tisztviselők lakbéréi 9441 kor. 66 fillér. A rendőrség 13,454 korona 83 fillérére került a városnak. A rendőrlétszám felmérése 2417 kor. többlet-költséget okozott. Nyug- és kegydíjak címén 16,184 koronát fizet a város.

Épületek fenntartása.

A város tulajdonát képező épületek fenntartása 15,153 kor. 87 fill., tűzárk elleni biztosítása pedig 1888 kor. 74 fill. kiadást okozott.

Utcaik világtatása és tisztántartása.
E címen 7882 kor. 79 fill.-nyi telt szerepel a kiadások között. A város lassú, de állandó terjeszkedése megkövetelné, hogy ezen telt évről évre emelkedés és egyik-másik nagyban mostohán megvilágított utca néhány újabb lámpát kapjon, a mi a külvárosoknak s mellékközségek közbiztonságát is nagyon emélné.

Az utcák és terék tisztántartására 1871 kor. 30 fillér fordítottat. Ezen kiadási cím eredményét voltaképpen csak a zárszámadás rovataiban látjuk, mert valóságban szomorú dekadenciát mutat városunk tisztasága. Ezen visszaszállás állandósítása nagyon lesújtó dolog volna. A hiadások rovataiban fenntartása 800 kor.-val. és sétaterek fenntartása 800 kor.-val. E pontnál csapnak át kérjük jól tisztességgel: hol találhatók Eperjesen azok a bizonyos „sétaterek”?

Egyházak járandósága.

A városban létező egyházakat a város összesen 8280 kor. 52 fillér segízei.

Köz-művelődés.

Teljes elismeréssel vesztjük rajtuk, hogy a közművelődési irások pöntára bőkezűen írtápolja, mert ilyen célokra 24,605 kor. 84 fill.-t fordít. Ez valóban imponáns összeg s a mi méreteink szerint is dicserétre válik városunknak.

Az Önk. Tisztelőgyűléslet
3200 kor. állandó állás segítségével rész-szettel a város részéről.

Jótekönyiség.

Szegények, agokk segítségével, koldusok ellátására és egyéb jóteköny csele-kre a város összesen 9553 k.-át fordított.

Adósságtörlesztés.

Főmálló adósságok részletörlesztésére 20,523 kor. 42 fillért fordított a város, kamatok címén pedig 73,848 korona 23 fillért fizetett ki.

A vágoghídi

fenntartása összesen 6860 kor. 93 fillére került. Ebből személyi kiadás 2051 kor. 22 fill., dologi kiadás pedig 5808 kor. 81 f.

Közegészségügy.

A kiadások utolsó tételei között szemérmeseten húzdújk meg egy t. a közegészségügy. Mindössze 619 k. 96 f. áldoztak e célra, a mi városunk fölöttébb kedvezőtlen közegészségi viszonyai mellett szinte bűnös mulasztás-számba megy. Lehet, hogy a rossz közegészség csupán okozat, melyet az áldozatoknál fukarkodása idéz elő. Értékes emelkedésben van míg a városi közgyűlésnek tartózkodó magatartása, melyet a kórház kibővítésével és tökéletesítésével szemben tanúsított. Nem voltak hajlandók évenként 1000 koronát áldozni erre a célra, holant a kiadások tételei között ló- és bikatartás címén 8255 kor. szerepel. A közegészségügyre pedig legyen elég a nevetegés hatszáz egyen-hány koronát!

Ezen tétel aránytalanul esekely voltát nem kell bővébb érveléssel indokolnunk. Belátja mindenki, a kinek fogalma van a pénz értékéről és a közegészségügy fontosságáról. A ki pedig ebből nem látja be, az félhet az okozatól: közegészség-ügyünk lesújtán szomorú állapotáról.

Rendkívüli kiadások

címén 70,621 kor. 48 fill.-t mutat ki a zárszámadás.

Kórház.

A kórházi igazgató által összelított betegforgalmi iv kimutatás szerint az 1905. éven 1014 gyógy 24,533 ápolási napon át a kórházban nyugvó állapotban.

A leltár szerint a kórház ingatlanai 64,000 kor.; ingói összesen 125,584 kor. 84 fill. becsértékben vannak felvéve, — ezzel szemben a kórház 2631 kor. 57 f.-rel tartozásban van.

A kórházi vagyon az 1904. év végévi állapotnál szemben 192 kor. 48 fillérel gyarapodott.

Vagyoni állapot.

A város összes aktív vagyona 3,346,317 kor. 05 fill., szennvedő vagyona 1,678,830 korona 95 fill. Tízista aktív vagyon tehát 1,667,486 kor. 10 fillér.

A jövedelmész ingatlan vagyon a közvágóhídi felépítés és az építendő katonai kórház számára vásárolt telt értékeivel, vagyis 180,612 kor. 80 f.-rel gyarapodott.

A nem-jövedelmész ingatlan vagyon változatlan.

A szennvedő állapot a közvágóhídi felépítésére és az építendő katonai kórház vásárolt teltre az 560,000 kor.-ás kölcsönből újítóg felért 183,000 kor.-val emelkedett; úgyiszent nagygyobodott a telt a kőnyvartározásoknál 349 korona 76 fill.-rel, ellenben a törlesztéses kölcsönöknel 3266 kor. 80 fill.-rel és a függő-adósságoknál 8000 kor.-val apadt, s így a f. év szennvedő állapot az 1904. évvel szemben 172,082 kor. 96 fill.-rel nagyobb.

Az 1905. évben a tiszta vagyon 10,759 korona 20 fillérel gyarapodott.

== SZINHÁZ. ==

Hosszú idő után kedden este lebent fel először színházunk függőnye; világ-jelentő deszkák először lepte el Thalia lenguerása, festettképi serege. A társulat bemutatónál egy daljátékot, Verő György „Leányka”-ját választotta. A bemutató — mely azonföl opertt-premié is volt — nem tudott kellő számú közönséget vonzani, a mi a jövőre néve kedvezőtlen prognostikonak tekinteni csak azért nem lehet, mert a jelenlevő közönség ez első előadással szemben láthatólag meg volt elégedve s nem fukarkodott tetésznnyilvánításával. Különösen kedvezően fogadta a közönség Reviczky Rószit, kit mindjárt első megjelensékor erősen meg-tapsolt, és Vitéz Róbertet, kinek ügyes, ötletes játéka általános tetszést aratott. A darab maga végezté érdeklir bír s Verő egy kedves alkotása: mögött messze emarad.

A librettó és a zene sem nyújt valami megkapós különösebb figyelemre érdemeset. A zenénél talán a magyar motívum s a pár poétikusabb énekzám az, a mi leginkább kiengesztelőleg hat. Az előadás görültgyéne és öszszévagy volt, csupán a hosszú felvonások miatt elégedlenkedtek — méltán — a közönség, Reviczky Rószit Margit szerepében kedves jelenség. Tánca és több énekszámát erősen megtapsolták. Geröffy Rózi Lud-milla kicsiny, de halás szerepében elég ügyes volt. Hangjáról könnyű énekpartieje után egyelőre nem igen lehet ítélet mon-dani. Vámos Jenő éveztes énekszámokat nyújtott s csupán titázbán tagolt be-szedést és fesztelenen mozgást ajánlhat-nánk neki. Vitéz Róbert Habakus sze-repében ügyes alakítását méltán. Több-ször megtapsolták. — Jók voltak is: Kulnay Anna (Dacoz Bozse), Tarnai Lidia (Anna) és Radó Sándor (Apaffy). A darabot legkezelebb megismégtük.

Ez egy előadás után a társulat je-rőlő ítéletet mondaní nem igen lehet. A siker és boldogulás mindenesetre töltök világ, mert ha megfelelnek a közönség kívánalmának, közönségünk remélhető-leg kelő pártfogásban részesíti őket.

Műsor: Csatoritókón „Aranyvirág”, pönteken „János vitéz” (zóna).

== HIREK. ==

* A királyi nevnapja. Okt. 4-ikén 6 felsége a királyi nevnapja alkalmából a róm. kath plébánia templomban 9 óra-kor ünnepi istentiszteletet tartanak, a melyre az egyházi és világi hatóságok is meghívást nyertek.

Október 6. Szombaton lesz 57-ik évfordulója a gyzásos arát napnak, midőn osztrák hóhérrék halálra vitte a nemzet legjobbjait, szabadságharcunk első katonáit. E szomorú nap emlékéit városunk közönsége ezeltől is mindenkor kegyelettel ünnepelte s kegyelettel ünnepli most is. A róm. kath templomban 9 óra-kor gyzás-istentisztelet lesz, melyre az egyházi és világi

hatóságok meghívták. 10 órakor az ág. hitv. ev. templomban lesz ünneplés istentisztelet s 11 órakor a Kollégium ifjúsága a Koll. dísztermében a következő műsorral gyűlésszünetelt tart:

1. Megnyitó-beszéd; tartja *Toronszky Emil* jószágt. élök.
2. Varja Józ. «Századok viszahangja»; éneki az ev. koll. tanítóképző-intézet énekkara *Kapy Gy.* irány vezetésével.
3. «Az aradi vesztőhely». Pósa Lajos-é; szavaja *Baltiza Károly* jószágt. élök.
4. Előlebeszéd; tartja *Duszik Lajos*, a theol. test. élök.
5. «Az aradi Tizenhárom». Palágyi Lajosé; — szavaja *Élász Sándor*, VIII. gimn. oszt. tanuló.
6. Himnusz; éneki a közönség.

* Református istentisztelet. Október hó 7-ikén, vasárnap d. e. 11 órakor az evang. templomban úrvacsorával egybekötött istentisztelet lesz a református hitközség számára. Az egyházi beszédet *Új József* kázmáriki ev. ref. lelkész, egyházmegyei tanácsbíró fogja tartani.

* Szász herceg Eperjesen. *Miksa* szász királyi herceg Eperjesen, dr. *Vilgyi* János püspök vendégeként, két napig időzött kiserőjével, *Mutóvelli* konstantinápolyi örömy szerzattáti pap és tanárral. A herceg — a ki a freiburgi kath. egyetemen a teológia tanára — a görög szerzattart tanulmányozza. Bécsben és Budapesten át egyenesen ide jött, innen Erdélybe, Romániába és Konstantinápolyba megy.

* Plébános-beiktatás Sávornon. Szept. 30-ikán ment végbe a sóvári plébánia-templomban *Kruczál István* újonnan kinevezett sóvári plébánosnak ünnepes hivatalbektatása. Ezen ünnepesen a vármegyei katechikus papság számos tagján kívül a környékbeli társadalom sok előkelősége is megjelent. Ott voltak többek között: *Fodor Sándor* prelátus-kanonok, *Bajanyics Sándor* udvari tanácsos, *Bajanyics Gyula* úrv. országgyűlési képviselő, *Taly József* vm. aispán stb. Az ünneplés beiktatás szép beszéd kíséretében *Koranyi Antal* birtfai prépost esküszölte. A beiktatási ünnepny után a plébánián 50 ferékűt ebéd volt.

* Az új vizsgálóbíró. Az eperjesi kir. törvényszék vizsgálóbírájával a m. kir. igazságügyminiszter *Balpaty József* kir. törvényszéki bírót rendelte ki. Helyettesül pedig *Kidas Miklós* kir. ítéltáblabíró. Eredig évek hosszú során át *Kidas* bíró látta el a vizsgálóbírói szert. Ezidőtörtént felmentésének indoka az, hogy *Kidas*, mint *telótáblai* bíróság magasb ítézetű bírós. a vizsgálóbíróknak pedig külön pótlék járván e címen, *Kidas* kértrendbeli magasb jövedelmét nem élvezhet. Ez okból más törvényszéki bírót kapta a vizsgálóbírói megbízást. *Kidas* bíróság vizsgálóbírói tiszteket megszűntetve alkalmából a kir. törvényszék élök megleghangú búcsúzóiratot intézett.

* Draskóczy lemondása. Ifj. *Draskóczy Lajos*, az eperjesi ág. hitv. ev. I-ókos egyházi lelkesége a helybeli ev. teológián a gyakorlati tanszékre megválasztván, az okt. 7-ikén tartandó egyházi gyűléssélen az egyházközségnyi felszólalás állásáról le fog közölni. Ennek folytán igen ánnak is érdeklődő ezen közgyűlés iránt ánnak is inkább, mivel ezen közgyűlés tárgy-sorozatán szerepel az eperjesi evangélikus test egyházokosság egyetemesnek oly rég vajudó kérdése is. Ha az együttes el alkalommal ismét nem viltetó keresztelt, a *Draskóczy* leközsözése folytán megterjedtet állást pályázat útján fogják betölteni.

* Jubiléum körjegyző. Múlt számunkban megemlékeztünk *Gólya Gyula* síroki körjegyző 25 éves szolgálati jubileumá-

ról. A jubiléum negyedszázados buzgó, lelkesmeretes munkássága közben lelkes tiszteelőt szerzett, a kik felhasználás el alkalmat az érdekes, de szerény férfit ünneplésére. A szép ünneplés szept. 27-én folyt le Sírokián a Sárosvárm. Községi-és Körjegyzői Egytelének díszközgyűlése keretében. Az egytel nevében *Lengsch Róbert* alsóbeséti körjegyző köszöntővel fel az ünneplettel. Beszéltek még *br. Gallány Imre* volt főispán, a kor intelligenciája nevében, dr. *Dobay József* a járás szolgabírája, a síroki járási hatóság nevében, *Dobrónszky János* plébános pedig a jelenlévő községi bírák és esküdtök előtt méltányolta tők nyelven Földi érdemeit, *Kotunovics József* sóvári jegyző pedig a járási tisztársak ödvöndéltet tolmácsolta, átnyújtván azok ajándékát: egy arany iróttalat. Végül felolvasták a beérkezett számos üdvözlőlevelet. Közgyűlés után a vendégsereg a körjegyző vendégiszterő házánál díszosan megterített asztalhozült. Az ebédén számosan felköszöntöztek az ünneplettel, így *bró Ghillány* is.

* Halalozás. *Vitvoda Mária*, 29 éves testvér, az Angoliskaiasszonyok intézetének tíz évén át tagja, szept. 25-ikén meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

* Rákóczi Ferenc temetése. A hazatérő nemzeti hősiök temeteli október hó 27-ikén este 7 óra 50 perckor Szegedre érkeznek és innen azoktat ifjéti 12 óra után Budapest felé szállják. A hivatott hozó különvontan október 29-ikén reggel 6 órakor érkezék Kassára. A vonat a kormány, a képviselőlélek és főrendiház előkelőségei s illami díntétek előkelőségei kísérik. A Rákóczi hamvait magába foglaló korsókat, valamint *Thököly*, *Zrínyi Ilona* s Beresényi hamvainak korsókjait egy külön ez alkalomra a pályaudvar elé épített csarnokban helyezék el. Reggel 8 órakor a hatalmas csarnokban megkezdődött a gyászszertartás akta.

A Dömboh érve, a menet megáll. Rákóczi korsókjait a Dóm középhajójában elhelyezék s a székesegyházban nagy requeim lesz. Délután 2 órakor a kormány és az Országos Bizottság átadta őriételet a temeteket a városnak. Utána 5 óráig Rákóczi korsókjait s a hamvak közömserelel állították a Dómban. Délután 2 órakor külön-vonati vonattal *Kémarmarka Thököly Imre* fejedelem hamvait a kormány s a küldöttségek kíséretében. Este 5 órakor Rákóczi hamvait kriptába temették. Este nagykeresztó vilkigátást rendez Kassá, a Dómtornyában kuruzene szől. — Sárosvármegyei közönsége szintén kéllőképen képviselve lesz az országos ünneplésnek. A vármegyei aispán és főjegyző a mult napokban Kassán részt vevtek az ünneplésnek programjának összehallatása ügyében folytatott tárgyalásokban. A vármegyei közgyűlés október 8-ikán tartandó ülésén részletesen fog foglalkozni a képviseltek és módózatival. Az eddigi terv szerint Sárosvármegyei közönségek öttagú küldöttsége Orsováig felebeutazni a Rákóczi temetet hazához köllőkörségnek. Ezen öttagú küldöttség Rákóczi temeteivel egyidejlegl érkezik Kassára s képviselve vármegyémetek a budapesti ünneplésen is. A kassai országos ünneplésen több sárosvármegyei bizottsági tag díszmagyarban fog megjelenni. Ezenkívül 30—40 tagból álló sóvári népies küldöttség fogok szervezni s lovasokoll járulnak hozzá az országos üzsbandúnterőhöz. A népies küldöttség a makovici járásból állják össze a legdercebb legényekből, a kik festői népviseletben mutatják be hódolatukat a vármegyei volt nagy főispánjának.

* Szakoktatási ülés. Eperjes szék. városjogú, pénz- és gazdasági iskolájának, október 3-ikán, délután 3 órakor ülést tartott. A tárgysorozatban több érdekes pont szerepelt s ez a szakot-

nál nagyobb számban vonozta az ülésre a szakoktatási tagjait.

* Választás a jogakadémia. Az óriási harkesséssel megindított választási korszak jogakadémia szept. 29-ikén folyt le. Az két testületi élökjelölt — *Toronszky Emil* és *Beliczky Kálmán* — közül 21 szűkösséggel *Toronszky Emil* került ki győtesen. A többi tisztsévlé majdnem kivétel nélkül egyhangyalan lettek megválasztva. Tisztsévléllé lettek: élök *Mikler Lajos*, főjegyző *Zádor Jenő*, aljegyző *Kavalszky József*, pénztárs *Szamerovszky Béla*, élénk *Tomaschoff Béla*, könyvtáros *Dede Lajos*. A testület kebelében fennálló beszélget-bírádság, irodalmi kör- és kaszínó megválasztott tisztsévléi a következők: beszélget-bírádság élök *Beniczky Péter*, élénk *Ihvasda Gusztáv*. Irodalom-köri élök *Antal Gyula*, élénk *Porkoláb János*, titkar *Nikicszky Jenő*. A kaszínó élöké *Marosfy Gábor*, titkar *Szetho Zoltán*, lapláros *Rehobitz Dezső*. A testület választmányának tagjai: *Mikler Lajos*, *Dobay Károly*, *Gyuk Miklós*, *Tomory Géza*, *Kubinyi Géza*, *Speiser Ernő*, *Stein Jenő* és *Tanincz Dezső*. Póttagok: *Simonyi Nándor*, *Tomaschoff Sándor*, *Sárkány Kálmán* és *Döszeghy József*.

* Fényképezési sötét-kamrákat rendezett be *Cattarino Sándor* fényképezési cikkeik és gépek raktára Eperjesen s azt a t. amatőröknek — nem-vásárlóknak is — ingyenes használatra engedti át.

* Ismerkedési estély. Az ág. hitv. ev. teológia hallgatói szept. 28-ikán tartották a hallgatókon kívül számos vendég volt részét, így a teológia tanára, élök *Szalóczy Mátys* dékánál, továbbá *Ludmann Ottó* a Kollégium igazgatója, *Mikler Károly* a jogakadémia dékánja, *Gömörly János* a kollégiumi főigazgató, *Beniczky József*, *Frenyó Lajos*, *Felső Ödön* és *Wallentinyi Samu* gimnáziumi tanárok.

* A katechikus nagygyűlésen Sárosvármegyéből résztvettek: dr. *Dessewffy István*, dr. *Dobay Zsigmond*, *Egerer Feren* főszolgabíró, dr. *Kovaliczky Albert*, *Magyar József* vár. főjegyző, *Hanusovszky Imre*, *Vilcezy István*, *Beliczky Kálmán*, *Kahanyecz József*, *Mochnay Kálmán*, *Bednarik István*, *Agoston Károly* hittanár, *Oross István*, *Zaborovszky Béla* eperjesi ev.-plébános, dr. *Baán Achill*, *Schiller János*, dr. *Ghillány György*, *Kállia József*, *Dobrónszky Endre*, *Koranyi Antal* birtfai apát-plébános, *Kleinovszky Antal* nagyvárosi címz. kanonok, *Fogarassy József* eperjes, *Vaskó József* zborói, *Kangyera József* rábóczi és *Martényi András* bányavölgyi plébánosok, *Koncz Ödön* kavassáni esperes-plébános, *Kurimszky János* szényei és *Frimmer János* hermányi plébánosok, *Pariza Szaniszló* szenterferenczi házfőnök, *Harkabusz Imre* birtfai káplán, *Leitnergh Károly* karácsonzei plébános, *Teleszky János* hanusaifali plébános és *Gallé István* körjegyző nejevel. Az eperjesi gör. kath. egyházmegye részéről *BiJany Emil* c. kanonok-plébános és fia jelentek meg.

* Megszűnt a difteritisz. A difteritisz városunkban teljesen megszűnt. Az utolsó megbetegedés is kijelentéket. Ennek folytán a bezárt óvodák ma holnap ismét megnyitnak.

* Tűz: Hegyikertén. Okt. 1-jén éjszaka *Kreuzközy József* hegyikerti lakosa kigyulladt és teljesen legett. A tűzoltóság sikertűl a tűzet lokalizálta. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

* Demcsákot vizsoltalokollt. Több hónappal ezelőt történt, hogy *Demcsák Károly* mérásorosság gadjártól *Bodnár András* mérásor-íparostól 1600 koronát eliskacsított, kedvesével megköszönt. Demcsákot a helybeli kir. ügyészség megkeresésére pár nap múlva *Bremán* letartóztatták. A pénz kis híján

megtalálták nála. A kiadatási eljárás a mult héten nyert befejezést s *Demcsákot* vasárnap, szeptember 30-ikán *Bremán* öltönlökötök Eperjesre és bezsállították a kir. ügyészség fogházába. A sikkesztó mérásorosság bűnpöre iránt város-szerzte nagy érdeklődés mutatkozik.

* A postahivatalok őrzése. Minthogy egyes községekben a közbiztonsági állapotok nem a legmegelőzőbbek — a mire példát szolgáltattak *Sebeskeleles* és *Tapolhanyhavas* községek, a hol éjszaka idején betörték a postahivatalba és csak a kezelőszemélyzet éberségének köszönhető, hogy nagyobb pőnzösséget nem raboltak el, — a m. kir. posta-és távirde-igazgatóság felkérte a járási szolgabírákat, hogy a postahivataloknak közbiztonság okából való lelkiismeretesebb őrszéről gondoskodjanak.

* Megyei virilizati jegyzék. A legtöbb adót fizető várm. törvényhatósági bizottsági tagok 1907. évi névjegyzékének egybeállítása czéjből egybeállított adomutatókossá folyó évi szeptember hó 28-ikától október hó 5-ikéig bezárólag *Berzevich Elek* vm. I. oszt. aljegyző, *th. főjegyző* hivatalos helyetteség lesznek a hivatalos órák alatt közömserelel kivéte. A legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1907-ik évi névjegyzéké pedig ezen kiadomutatókossá alapján a vármegye igazomutatókossájának 1. évi október hó 5-ikén és esetleg folytatólag a következő napokon a vármegyház kistermetében déldőt 9 órakor kezdetét vevő ülésen fog egybeállítani. Az adomutatókossáok elleni esetleges felszámolások, a fentjelzett időben és helyen, legkésőbb azonban a legelőbb-igazomutatókossá ülésen közömserelel. A legtöbb adót fizető várm. törvényhatósági bizottsági tagoknak a várm. igazomutatókossá által egybeállított 1907. évi ideiglenes névjegyzéké 1. évi október hó 10-ikétől 25-ikéig bezárólag lesz a vármegye fekte-tábláján, továbbá minden járási főszolgabíró és városi polgármester hivatalában közömserelel kivéte, azonkívül a vármegye hivatalos lapjában is közömserelel. Az egybeállított névjegyzék ellen általában a vármegyházban lét kifüggesztették, a várm. igazomutatókossá hivatarozati ellen pedig a kézbesítendő számfőtöl 15 nap alatt a vm. állandó bíráló-választmányhoz felebebeszélhetétek, a melyek a vm. igazomutatókossájánál benyújthatók.

* A rendőrség állomása. A kormány komolyan foglalkozik a vidéki rendőrség állomássalátással. A helygimnázium és cölbi felszólította Eperjes városát is, hogy a városi rendőrség létszámát és szervezetét feltűntető részletes kimutatást terjesszen fel hozzá. Bekövánna megismerje a munkáló városi és községi orvosokra vonatkozó kimutatást is, mert a községi orvosi állások állomása is terbe van vevte.

* Tűz. Szeptember 28-ikán Sárosvármegyei tűz volt. Egy csűr a benne létezt kamrárnnyal együtt legett. A kár 3200 korona.

* Verekedő cigányok. Sósújfalú község két vályogvő cigánya: *Bassz András* és *Deuró József*, a minap öszozárlakozott. Eleintén csak szidalmakkal traktált egymást, de nemokára előszektek a fejszéket és egymásnak rontottak. A harc hevében *Deuró József* egy vágást kapott a fején és héz napon felül sérülést szenvedett. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást s a tettest *Bassz* személyében el is fogta.

* A kiltítottak bizonyítvány. Sárosvármegye aispánja egy rendeletben felhívja a közigazgatási közegeket, hogy az ország területéről kiltítottak itteni megfellestüket s egyéb bizonyítványikat igazomutatókossá bizonyítványaiak kiállításánál a legnagyobb lelkiismeretességgel és körtűltetésselel járjanak el s a bizonyítandó adatok való volta felől előzetesen szerez-

